

SYSTEM WERYFIKACJI OSIĄGANÝCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W PAŃSTWOWEJ WYŹSZEJ SZKOLE ZAWODOWEJ W GŁOGOWIE

---

§ 1

Miejsce i rola systemu weryfikacji osiąganÝch efektów uczenia

System weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest elementem uczelnianego systemu oceny i doskonalenia jakości kształcenia na PWSZ w Głogowie. W jego ramach przyjmowane są zakładane efekty uczenia się określone zgodnie z triadą bolońską (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz określone są procedury ich weryfikacji. Jednocześnie konstrukcja systemu pozwala na elastyczne zmiany w zakładanych efektach uczenia, wynikające z doświadczeń realizowanego procesu dydaktycznego, nowych regulacji prawno-instytucjonalnych i wymagań rynku pracy. Są to trzy podstawowe źródła informacji, dzięki której realizuje się proces ustawicznej modyfikacji zakładanych efektów uczenia.

§ 2

Podmioty systemu weryfikacji osiąganÝch efektów uczenia

Podmiotami gromadzącymi informacje o kierunkowych efektach uczenia są:

- w przypadku doświadczeń realizowanego procesu dydaktycznego Dyrektorzy Instytutów oraz Rady Instytutów, którzy opracowują jednocześnie wnioski dla władz uczelni,
- w przypadku nowych regulacji prawnych służby administracyjne Rektora oraz radca prawny uczelni, przygotowując odpowiednie informacje dla władz uczelni,
- w przypadku rynku pracy Rada Uczelni, pracownik Uczelnianego Biura Karier oraz współpracujący z uczelnią biznesmeni, przedsiębiorstwa i organy samorządu terytorialnego.

§ 3

Procedura realizacji przedsięwzięć sprawdzających osiągnięte efekty uczenia

Informacje te przekazywane są władzom uczelni, które przygotowują i wdrażają odpowiednie rozwiązania i decyzje. W przypadku zakładanych kierunkowych efektów uczenia procedura wygląda następująco:

- 1) odpowiednie komórki gromadzą i przekazują informacje władzom uczelni (Rektorowi i Prorektorowi),
- 2) władze uczelni przygotowują propozycje zmian i przekazują je Dyrektorom Instytutów;
- 3) Dyrektorzy i Rady Instytutów przygotowują działania wdrożeniowe;
- 4) Rektor wprowadza zmiany w życie odpowiednimi zarządzeniami.

Obowiązujące zakładane efekty uczenia weryfikowane są w trakcie bieżącej realizacji procesu kształcenia na danym kierunku. Na koniec danego roku akademickiego, Dyrektorzy Instytutów składają Rektorowi pisemne sprawozdanie z realizacji zakładanych efektów uczenia na danym kierunku, ze szczególnym uwzględnieniem rocznika absolwentów.

§ 4

Kierunki i mierniki ilościowe weryfikacji osiągniętych efektów uczenia

Równolegle efekty uczenia weryfikowane są na bieżąco na trzech zasadniczych płaszczyznach:

- oceny bieżących efektów uczenia się studentów, odpowiednich do poszczególnych podmiotów i form zajęć, realizowanej przez pracowników dydaktycznych pod kontrolą odpowiedniego Dyrektora Instytutu, przy pomocy koordynatorów kierunków i specjalności,
- oceny przygotowania i realizacji praktyk zawodowych, zgodnie z regulaminami praktyk przyjętymi na poszczególnych kierunkach, realizowane przez opiekunów praktyk pod kontrolą odpowiedniego Dyrektora Instytutu, przy pomocy koordynatorów kierunków i specjalności,
- oceny pracy dyplomowych realizowane na bieżąco przez odpowiedniego promotora,

Uczelniany system oceny i doskonalenia jakości uczenia się jest tak skonstruowany, aby umożliwić gromadzenie i ewentualne wdrażanie różnych doświadczeń oraz pomysłów

podnoszących jakość kształcenia na poszczególnych kierunkach. Oznacza to również pełny dostęp interesariuszy do systemu – od pracowników dydaktycznych poczynając, poprzez studentów i słuchaczy innych form edukacji permanentnej, a na przedsiębiorcach i innych podmiotach lokalnego rynku pracy kończąc. Pracownicy uczelni starają się gromadzić odpowiednie informacje w inny sposób, opierając się na mniej formalnych metodach kontaktu z pracodawcami, badaniach rynku pracy oraz śledzeniu różnych innych źródeł informacji (mass-media, ogłoszenia w powiatowych urzędach pracy i prasie itp.). Nieco większym zainteresowaniem środowiska przedsiębiorców cieszą się na przykład targi pracy.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia opiera się na wykorzystaniu mierników ilościowych oraz ocen jakościowych, odnoszących się do poszczególnych efektów uczenia. Wśród mierników ilościowych stosowane są między innymi:

- 1) oceny z prac śródsemestralnych (tzw. kolokwii), pozwalające śledzić proces nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 2) współczynniki zaliczenia poszczególnych przedmiotów w pierwszym terminie świadczące bezpośrednio o poziomie osiągnięcia danego efektu uczenia;
- 3) przeciętny nakład pracy statystycznego studenta potrzebny do osiągnięcia założonego efektu uczenia, trudny do zweryfikowania, ale ważny wskaźnik realizacji poszczególnych zadań;
- 4) odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i/lub powtarzających rok akademicki lub semestr, będący odzwierciedleniem problemów w osiągnięciu efektów uczenia przez poszczególne osoby;
- 5) oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego, będące finalizacją całego procesu kształcenia na uczelni;
- 6) oceny prac dyplomowych wystawione przez recenzentów i promotorów, jako kolejne sposoby oceny całości procesu kształcenia na kierunku;
- 7) odsetek ocen bardzo dobrych na dyplomie w ogólnej liczbie ocen, wyrażający zagregowany poziom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia;
- 8) struktura ocen dyplomowych, pozwalająca lepiej zorientować się w zakresie osiągnięcia efektów uczenia;
- 9) odsetek studentów, którzy obronili pracę dyplomową w pierwszym terminie, co wyraża także efekty uczenia;
- 10) odsetek nagrodzonych (wyróżnionych) prac dyplomowych przez recenzentów zewnętrznych, jako specyficzny wskaźnik efektów uczenia;

- 11) wskaźnik odsiewu studentów, pozwalający zorientować się w przyczynach rezygnacji ze studiów oraz nieosiągnięcia efektów uczenia;
- 12) liczba studentów pracujących w studenckich kołach naukowych i organizacjach społecznych, będąca odzwierciedleniem aktywności intelektualnej i społecznej studentów;
- 13) liczba studentów uczestniczących w programach mobilnościowych (na przykład Erasmus+ i inne), wyrażająca poziom internacjonalizacji procesu kształcenia na uczelni;
- 14) liczba studentów rozszerzających program kształcenia (na przykład studiowanie na więcej niż jednym kierunku studiów, indywidualny tok studiowania itp.), będąca odzwierciedleniem skłonności do edukacji permanentnej;
- 15) struktura ocen jakości kształcenia wykonana przez studentów;
- 16) struktura ocen jakości kształcenia wykonana przez nauczycieli;
- 17) struktura ocen nauczycieli dokonana przez słuchaczy.

Ponieważ proces dydaktyczny obejmuje również efekty niemierzalne, w ocenie poziomu ich osiągnięcia stosowane są charakterystyki jakościowe takie jak:

- (a) wnioski z hospitacji zajęć pozwalające w profesjonalny sposób ocenić przede wszystkim wykorzystywane metody i techniki dydaktyczne;
- (b) porównanie adekwatności pytań egzaminacyjnych i kolokwialnych do efektów uczenia, pozwalające dostosować je jako właściwe mierniki poziomu efektów uczenia;
- (c) odpowiednie dostosowanie pytań na egzamin dyplomowy do weryfikacji założonych efektów uczenia;
- (d) ocena przestrzegania zasad pisania prac licencjackich i inżynierskich, wyrażająca poziom wypełnienia wymagań formułowanych przez regulacje prawne;
- (e) poziom znajomości przez studentów wymogów dotyczących sposobu zaliczania przedmiotu i obliczania oceny końcowej;
- (f) wyniki badań ankietowych o losach absolwentów i ich ścieżkach zawodowych na rynku pracy, będące istotnym sprawdzianem użyteczności praktycznej pozyskanych efektów uczenia;
- (g) samoocena dokonywana przez absolwentów, wyrażająca także poziom oczekiwań i ich realizacji w trakcie studiów.

§ 5

Harmonogram działań w zakresie weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia

Weryfikacja poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia odbywa się w każdym roku akademickim, zgodnie z określonym, odpowiadającym procesowi dydaktycznemu, harmonogramem.

Lp.	Działanie	Odpowiedzialny za wykonanie działania	Termin realizacji	Tworzony dokument	Odbiorca dokumentu	Termin przekazania dokumentu
1.	Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla poszczególnych form przedmiotów dla każdego studenta	Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia	W trakcie realizacji zajęć	Prace studentów	Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia	W terminach przyjętych przez nauczyciela prowadzącego zajęcia
			W okresie przedsesyjnym i sesyjnym	Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne studentów	Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia	W terminach przyjętych przez nauczyciela prowadzącego zajęcia, wynikających z organizacji roku akademickiego i sesji egzaminacyjnej
2.	Realizacja badania ankietowego dotyczącego oceny nauczyciela przez słuchacza	Osoba wyznaczona przez Rektora	Po zakończeniu zajęć z danego przedmiotu	Ankieta i opracowanie statystyczne wyników	Dyrektor Instytutu	Po zakończeniu danego semestru
3.	Realizacja badania ankietowego dotyczącego jakości kształcenia dokonana przez studentów i przez nauczycieli	Koordinator na specjalności	Koniec zajęć w roku akademickim	Ankieta i opracowanie statystyczne wyników	Koordinator na kierunku	15 lipca

Lp.	Działanie	Odpowiedzialny za wykonanie działania	Termin realizacji	Tworzony dokument	Odbiorca dokumentu	Termin przekazania dokumentu
4.	Weryfikacja zbiorcza osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla poszczególnych przedmiotów	Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Po zakończeniu sesji egzaminacyjnej	W przypadku proponowanych zmian do sylabusu przedmiotu – wniosek z wykazem proponowanych zmian	Dyrektor Instytutu	Po przeprowadzeniu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla przedmiotu
5.	Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla praktyk studenckich	Opiekun praktyk	Po zaliczeniu praktyk studenckich	Sprawozdanie z realizacji praktyk. W przypadku proponowanych zmian do sylabusu praktyk – wniosek z wykazem proponowanych zmian	Dyrektor Instytutu	Po przeprowadzeniu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla praktyk studenckich
6.	Zbiorcze podsumowanie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego	Dyrektor	Do końca roku akademickiego	Element raportu z oceny weryfikacji osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia	Prorektor	Do końca roku akademickiego
7.	Weryfikacja zgodności zakładanych efektów uczenia poprzez monitorowanie karier zawodowych absolwentów PWSZ w Głogowie	Akademickie Biuro Karier	W terminach ustalonych w Zarządzeniu Rektora nr 25/2018	Sprawozdanie z wyników ankietyzacji	Prorektor	W terminach ustalonych w Zarządzeniu Rektora nr 25/2018
8.	Przygotowanie raportów cząstkowych dotyczących specjalności	Koordynatorzy na specjalnościach	Do 15 lipca	Raport cząstkowy dla specjalności	Koordynator kierunkowy	15 lipca

Lp.	Działanie	Odpowiedzialny za wykonanie działania	Termin realizacji	Tworzony dokument	Odbiorca dokumentu	Termin przekazania dokumentu
9.	Przygotowanie raportu cząstkowego dotyczącego kierunku	Koordynator kierunkowy	Do końca sierpnia	Raport cząstkowy dla kierunku	Dyrektor Instytutu	01 września
10.	Zbiorcze podsumowanie osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów uczenia	Dyrektor	Do końca roku akademickiego	Raport z oceny weryfikacji osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia	Prorektor	Do końca roku akademickiego

Weryfikacja dotyczy każdego efektu uczenia z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji kierunkowych.

§ 6

Sposoby prezentacji efektów oceny osiągniętych efektów uczenia

Raport końcowy, w którym znajduje się zbiorcze podsumowanie osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów uczenia, zawiera zarówno oceny dla poszczególnych efektów szczegółowych, jak i zagregowaną ocenę całego procesu dydaktycznego. Ważnym elementem raportu są rekomendacje dla praktyki, pozwalające podnosić poziom jakości kształcenia i skuteczniej osiągać zakładane efekty uczenia.

Wszystkie dokumenty opisujące zakładane efekty uczenia oraz funkcjonowanie uczelnianego systemu oceny i doskonalenia jakości będą finalnie obecne na stronie internetowej uczelni, wywieszone na dostępnych publicznie tablicach ogłoszeń oraz dostępne w dziekanacie i bibliotece uczelnianej. Będą również dostępne w komórkach zajmujących się studentami niepełnosprawnymi, słuchaczami pochodzącymi z innych, współpracujących uczelni, w Uczelnianym Biurze Karier oraz w samorządzie studenckim. Na indywidualne życzenie pakiet dokumentów jest również wydawany przez pracowników dziekanatu.

Upublicznione będą również raporty-sprawozdania Dyrektorów Instytutów na temat weryfikacji zakładanych efektów uczenia.

W uczelniany system oceny i doskonalenia jakości uczenia wkomponowany jest system zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia, a zwłaszcza: (1) przeciwdziałaniu plagiatom, (2) ograniczaniu niesamodzielności przygotowywania prac przejściowych i zaliczeniowych, (3) ograniczaniu niesamodzielności zdawania egzaminów i sprawdzianów bieżących. Przeciwdziałanie plagiatom opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu programu Antyplagiat oraz wiedzy i doświadczeniu promotorów oraz recenzentów. Ograniczanie niesamodzielności przygotowywania prac wiąże się z wiedzą oraz doświadczeniem dydaktyków prowadzących poszczególne zajęcia. Ograniczanie niesamodzielności zdawania egzaminów i bieżących sprawozdań leży w gestii pracowników dydaktycznych.

Wybrane i wykorzystywane w praktyce na PWSZ w Głogowie rozwiązania są właściwe z kilku powodów. Po pierwsze, zapewniają właściwe określenie i realizację zamierzonych (oczekiwanych) efektów uczenia. Po drugie, umożliwiają bieżący monitoring realizacji tych efektów oraz ich modyfikację dostosowaną do zmieniającej się gospodarki i wymagań rynku pracy. Po trzecie, rozwiązania są dostosowane do możliwości posiadanych przez pracowników PWSZ w Głogowie.